

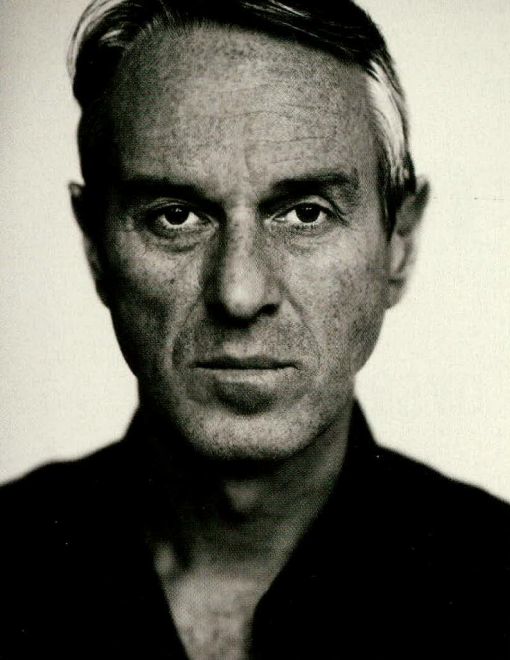
Ivo van Hove

OVER VROUWEN

Privé heeft hij meer met mannen. Maar in zijn werk als regisseur raakt hij vaak geïnspireerd door krachtige vrouwen.

Welke vrouwen beïnvloedden Ivo van Hove (56), directeur van de Toneelgroep Amsterdam?

De moeder Gaby van Hove

'Mijn moeder woont al bijna haar hele leven in een klein dorpje in België. Daar ben ik ook

in de jaren zestig opgegroeid. Mijn moeder was heel vooruitstrevend. Ze bracht in dat dorpje de moderne tijd binnen, en dus ook in mijn leven. Wij hadden voor die tijd een heel modern huis: strak, met een enorme glazen pui en ingebouwde verwarmingsroosters in de vloer. Ongezeellig, vond de rest van het dorp. Ook hadden wij als eerste een kleurentelevisie, we gingen naar Juan-les-Pins op vakantie en we luisterden veel naar James Last. Haar moderne kijk op dingen heeft mij beïnvloed. Iets kan juist heel mooi zijn, ook al zien anderen dat niet.

Ik lijk op mijn moeder, zij is een huismus en ook al reis ik de hele wereld over voor mijn stukken, als ik thuis ben, trek ik me ook het liefste terug. Mijn vader was heel anders, heel sociaal. Gaf regelmatig het hele café een rondje. Hij was apotheker en is zeven jaar geleden overleden na een lang ziekbed. Mijn moeder heeft hem jarenlang intensief verzorgd, daar heb ik veel bewondering voor, ik hoop dat ik dat ook kan opbrengen, als het zo ver komt.

Mijn moeder rookt niet, drinkt niet en leeft heel gezond. Ze is nu 78 en gaat overal met de auto naar toe. Ze zegt altijd dat ze nooit meer een andere man wil, maar dat ze wel veel gegadigden heeft.'

De Bomma Colette Verkoeyen

'Waar mijn moeder mij in contact bracht met de moderne wereld, zo bracht mijn bomma mij terug naar de oude wereld. Mijn ouders runden een apotheek en hadden het vaak druk. Mijn grootouders woonden 20 kilometer verderop. Ik ging vaak op de fiets naar ze toe. Mijn grootouders hadden geen televisie, geen auto en zelfs geen badkamer. Ze verbouwden hun eigen groente. Koken deden ze op een Leuvense stoof, dat was ook de enige verwarming. Als ik en mijn broertje daar logeerden, hadden we het ijskoud en lagen rillend tegen elkaar aan. De versnapering van de dag was een fijngesneden appeltje; ik zie nog zo voor me hoe mijn grootmoeder met haar gerimpelde handjes zo'n appeltje heel fijn kerfde aan de keukentafel. Ik ben heel bij dat ik dat heb mogen meemaken, de wereld zoals die ooit was, niet eens zo heel lang geleden. Het was een ambachtelijke wereld en mijn bomma was een hele gewone vrouw, maar heel tevreden met haar leven. Ze heeft ook mijn

eerste prille stappen als regisseur meegemaakt. Ik hing een laken aan de waslijn en mijn broertje moest doen wat ik zei, dan gaven we een voorstelling. Mijn grootouders kwamen altijd gedwee kijken.'

De gevallen idolen

'Bij twee vrouwen waar ik zeer veel bewondering voor had, is het stukgelopen op de samenwerking. Van actrice Barbara Sukowa was ik idolaat in de jaren tachtig. Ik was dan ook heel blij dat ze in een van mijn stukken wilde spelen. Maar ze bleek heel onzeker en uitte dat door steeds de repetitie stil te leggen om het concept te bevragen. Ik ben best geduldig en een paar dagen kan ik dat wel hebben, maar niet wekenlang. Zij kwam toen zelf tot de conclusie dat we nooit samen zouden komen. Met operazangeres Angela Denoke had ik min of meer dezelfde situatie. Dat is ook een hele grote naam in de wereld maar zij kende haar rol niet, een doodzonde in de opera. Uiteindelijk heeft de dirigent haar ontslagen. Het waren misschien geen grote kwetsuren bij mij, maar wel gevallen van enorme ontgoocheling.'

De sterke vrouw

'Ik ben privé een mannenman, en nee: dat heeft niets met mijn geaardheid te maken. Maar in mijn werk word ik aangetrokken door vrouwen. Iemand vroeg

mij laatst waarom juist vrouwen vaak centraal staan in mijn stukken. Ik denk omdat de toneelwereld heel lang een mannenwereld is geweest. Veel vrouwenrollen van nu zijn vechtersrollen. Vrouwen die tegen de heersende sociale druk ingaan en hun eigen pad volgen. Met die outsidersrol voel ik me verwant. Al vroeg wist ik dat ik homo was en ik woonde in dat kleine dorpje. Ik ben heel blij dat ik ook mijn eigen weg

ben gegaan. Die beruchte grote vrouwenrollen trekken mij ontzettend aan en om die sterke vrouwen neer te kunnen zetten, heb je actrices nodig die zowel kwetsbaar als krachtig kunnen zijn. Nu regisseer ik *Maria Stuart*. De koninginnen in dit stuk slagen er in om - ondanks de mannenwereld waar ze inzitten - hun eigen visie te volgen en hun eigen beslissingen te nemen. Maria sterft de marteldood en dat is bijna een feest voor haar omdat ze weet dat als ze op deze manier sterft, ze geschiedenis schrijft. De actrices van de Toneelgroep Amsterdam met wie ik werk, kunnen mij inspireren en ik leer ook veel van ze.'

De vriendin Myriam de Clopper

'Zij is een échte vriendin. Ik heb haar professioneel leren kennen: ze programmeert al 22 jaar kunstcentrum de Singel in Antwerpen. Myriam mag alles over mij zeggen, zowel privé als in het openbaar. Ze roept weleens tijdens een nabespreking: "Dat heb je fout gedaan!" - van haar kan ik dat hebben. Zij zal mij nooit verraden. Ook al is ze maar een paar jaar ouder, ze ontfermt zich op een moederlijke manier over mij. Ik voel me geborgen en veilig bij haar.' •

**'Van mijn moeder
leerde ik: iets kan
juist heel mooi
zijn als anderen
het niet zien'**